

Veelgestelde vragen over het personaliseren van zorg

Wat is de kern van Samen Beslissen?

Een veelgestelde vraag aan projectleiders van Samen Beslissen is ‘Wat is dat nu eigenlijk Samen Beslissen?’ Mary de Weerd, communicatieadviseur patiëntenvoorlichting (CWZ) merkt dat het in de praktijk niet zo makkelijk is om een duidelijk en eenvoudig antwoord te geven op deze vraag. Ze gaat op zoek naar de kern van Samen Beslissen door in gesprek te gaan met Mirjam Garvelink, onderzoeker VBHC (St. Antonius ziekenhuis).

Mirjam, ik ben nieuwsgierig, hoe leg jij aan iemand uit wat Samen Beslissen is?

Ik vertel dat Samen Beslissen een proces is waarin je samen met je patiënt toewerkt naar een beslissing over het medische beleid. De uitkomst van dit proces is dat je een medisch beleid kiest dat het beste past bij de situatie van je patiënt. Dit houdt dus in dat je in dat keuzeproces de voorkeuren en de wensen van je patiënt bespreekt en meeneemt.

Meestal licht ik ook de vier stappen in het keuzeproces toe (zie afbeelding). In de eerste stap legt de zorgverlener uit dat er een beslissing genomen moet worden én dat de mening van de patiënt daarbij belangrijk is. Deze eerste stap is super belangrijk in het keuzeproces, want dit is het moment om je patiënt te activeren om betrokken te zijn.

Waarom een FAQ-gesprek?

Er is veel kennis en ervaring over Samen Beslissen met uitkomst informatie bij de Santeon ziekenhuizen. Maar de invoering stukt soms omdat er veel vragen zijn en vaak niet bekend is wie antwoord zou kunnen geven. We introduceren daarom de FAQ-gesprekken waarbij we de vragsteller(s) koppelen aan antwoordgever(s) uit andere huizen en/of experts. Middels een gesprek ontdekken we het antwoord op de vraag. Zo leren we van elkaar.

De FAQ gesprekken delen we via de website van het Experiment. Heb jij een vraag? Stel deze dan via samenbeslissen@santeon.nl.

Daarna bespreek je met de patiënt welke opties er zijn en wat de voor- en nadelen zijn van de verschillende opties. Hierbij is het van belang om te vertellen dat 'niets doen' ook een optie is. In de derde stap van het proces bespreek je de voorkeuren van de patiënt en ondersteun je hem/haar bij het wikken en wegen over de opties. *Wat is nu echt belangrijk voor de patiënt op dit moment in zijn leven? Welke zorgen heeft hij/zij?*

Mijn ervaring is dat - als deze eerste drie stappen goed doorlopen worden - er automatisch een beslissing volgt die het beste past bij de situatie van de patiënt. Het maakt dan ook niet meer uit of de arts of de patiënt de beslissing neemt.

Dus als je het keuzeprocés goed doorloopt, dan maakt het niet uit wie de beslissing neemt. Maar, we noemen het toch echt Samen Beslissen

...

Ik vind dat de term Samen Beslissen soms voor verwarring zorgt. Het klinkt alsof je verplicht samen de beslissing moet maken óf dat je als arts de patiënt optie A en B voorlegt en de patiënt dan zelf kiest. Laat ik duidelijk zijn.: deze voorbeelden zijn beide niet Samen Beslissen.

Het gaat er niet om wie in de laatste stap die beslissing neemt, maar om het proces van samen nadenken over wat belangrijk is voor de patiënt en welke optie dan het meest passend is. Geen enkele patiënt zal zeggen: "Beslis jij maar wat voor mij belangrijk is, dokter!" Aangeven wat belangrijk is kán alleen de patiënt doen. Een arts kan de patiënt dus best wel adviseren, maar dat advies is gebaseerd op diens medische kennis én de wensen en voorkeuren van de patiënt.

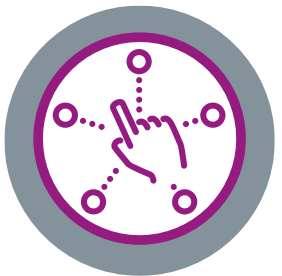
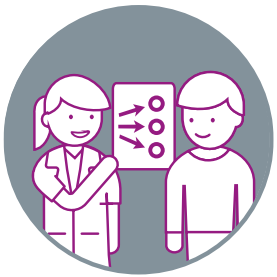
Wat ik ook vaak hoor is: 'Ik zet een keuzehulp in, dus ik doe aan Samen Beslissen.'

Ja, dat hoor ik ook vaker. Keuzehulpen en andere tools kunnen zorgverleners en patiënten helpen om samen de juiste behandeling te kiezen. Een goede keuzehulp geeft betrouwbare medische informatie over behandelingen en helpt patiënten te bedenken wat belangrijk is voor hen, maar geeft geen behandeladvies.

”

Samen Beslissen is het proces van samen nadenken over wat belangrijk is voor de patiënt en welke optie dan het meest passend is.

”

Wat ik zie is dat de focus bij Samen Beslissen vaak ligt op het inzetten van een instrument, zoals een keuzehulp. Maar het inzetten van een keuzehulp betekent wat mij betreft niet automatisch dat je aan Samen Beslissen doet. De kern van Samen Beslissen blijft het gesprek tussen patiënt en behandelaar.

Meer weten?

Lees meer over de definitie van Samen Beslissen en de vier stappen op de [website van de FMS](#).

Of lees de publicatie van Stiggelbout e.a.:
[Shared decision making: Concepts, evidence, and practice](#).

Mary de Weerd (links) en Mirjam Garvelink

Het Experiment Uitkomstindicatoren

Binnen de Santeon ziekenhuizen wordt gewerkt aan het Experiment Uitkomstindicatoren. Doel van het Experiment is om uitkomst informatie toegankelijk te maken in de spreekkamer. Patiënten krijgen op maat informatie over uitkomsten van zorg, zodat zij – samen met hun zorgverlener – beter kunnen beslissen over welke zorg en welk ziekenhuis het beste bij hen past.

Het Experiment Uitkomstindicatoren maakt onderdeel uit van het programma Uitkomstgerichte Zorg van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), ZonMw begeleidt het programma.

De geleerde lessen en inzichten die worden opgedaan binnen het Experiment worden beschikbaar gesteld aan andere zorginstellingen.

Kijk voor meer informatie op www.experimentuitkomstindicatoren.nl

